

Petnaesta sjednica Nacionalnog odbora za platni promet, 3. studenoga 2010.

Pripreme za primjenu novih zakona u tijeku

Nacionalni odbor za platni promet održao je 3. studenog o. g. petnaestu sjednicu. Članovi Odbora obaviješteni su tom prigodom o izmjenama u njegovu članstvu: novom članicom Odbora u ime Hrvatske udruge banaka imenovana je, na mjesto Luke Tomaškovića, direktora Direkcije komercijalne podrške prodaji u Zagrebačkoj banci, Nevena Stulić, direktorica Transakcijskih proizvoda i elektroničkog bankarstva u istoj banci.

Na ovoj sjednici Nacionalni odbor za platni promet raspravljao je o otvorenim pitanjima vezanima uz skoro stupanje na snagu novog Zakona o platnom prometu. Jedno od tih pitanja je i naplata mjenice. Istaknuto je kako se naplata mjenice ne smatra platnom uslugom u smislu navedenog zakona, zbog čega je nužan poseban dogovor o postupanju s mjenicama u domaćem platnom prometu. Pritom je važno da banke jedinstveno postupaju pri zaprimanju mjenice na naplatu. Kao jedna od mogućnosti naveden je nastavak dosadašnje prakse: banke su nakon zaprimanja akceptiranu mjenicu odmah izvršavale i naplatile s računa platitelja (trasanta ili trasata). Druga je mogućnost da banke s domaćim mjenicama postupaju kao s onima pristiglima iz inozemstva, kada banke pozivaju platitelja da radi naplate mjenice podnese nalog na osnovi kojega će se provesti naplata. Ovaj postupak pruža veću zaštitu platitelju (klijentu banke), ali usporava proces cijele naplate, čime se u pitanje dovode rokovi propisani Zakonom o mjenici (naplata u roku od dva dana od dana dospijeca, rokovi za protest i dr.).

Članovi Odbora sagledali su i spremnost kreditnih institucija i Financijske agencije za početak primjene Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (1. siječnja 2011.) kojim se na bitno drugačiji način uređuje sustav prisilnog izvršavanja osnova za plaćanje u zemlji. Zaključeno je da se pripreme za primjenu zakona odvijaju prema planu te da su banke i Fina poduzele velike napore u tom smjeru. Fina je tako s bankama, stambenim štedionicama i kreditnim unijama održala nekoliko radionica na kojima se raspravljalo o postupanju s novčanim sredstvima koja nisu bila predmet ovrhe, dostavljanju podataka u Jedinstveni registar računa, pljenidbi sredstava s deviznih računa i određivanju tečaja za preračun valuta, provođenju postupka ovrhe na računima bez osobnoga identifikacijskog broja, naplati i raspodjeli naknada, dostavljanju podataka o insolventnosti i dr. Također, Fina je na osnovi prihvaćenih rješenja i postignutih dogovora na radionicama izradila i na svojim internetskim stranicama objavila prijedloge za izmjenu i dopunu pravilnika i uputa koji su doneseni radi provedbe Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima. Predstavljeni su pregled i plan predviđenih testiranja kao i rezultati dosad provedenih testiranja.

S obzirom na to da je primjena novog sustava prisilne naplate na novčanim sredstvima važna i s političkoga gledišta (važno je mjerilo za zatvaranje Poglavlja 23. "Pravosuđe i temeljna ljudska prava"), Ministarstvo financija poduzet će sve mjere koje ima na raspolaganju kako bi se Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima počeo primjenjivati u planiranom roku. Hrvatska narodna banka izrazila je spremnost da pomogne u pripremama, osobito pri testiranju razmjene poruka i uključivanju u testiranje svih stambenih štedionica i kreditnih unija, kako bi sustav počeo funkcionirati u predviđenom roku.

Nacionalni odbor za platni promet osvrnuo se i na primjenu OIB-a u platnom prometu. Prema podacima Hrvatske udruge banaka određenom broju računa u bankama još nije dodijeljen OIB (među ostalim i računima obrtnika i slobodnih zanimanja). S obzirom na to da i prateći propisi Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima definiraju OIB kao glavni identifikator za utvrđivanje računa, postoji bojazan da će sudionici platnog prometa bez OIB-a ostati izvan sustava prisilne naplate. Porezna je uprava pojasnila da obrtnici i slobodna zanimanja kao poslovni subjekti neće ni dobivati OIB, već će se za njih rabiti OIB koji je dodijeljen fizičkoj osobi – vlasniku obrta ili slobodnog zanimanja. Također, ovoj će se skupini poslovnih subjekata pri novoj registraciji i nadalje dodjeljivati matični brojevi.

Vezano za izradu Zakona o financijskom osiguranju Hrvatska udruga banaka ponudila je Ministarstvu financija, nositelju izrade tog zakona, stručnu pomoć. Naime, predmetna radna skupina HUB-a već je održala sastanke na kojima se raspravljalo o određenim pitanjima koja bi trebala biti uređena tim novim zakonskim propisom.